ט מימרה דרבי יוחנו

כ"ד: י ממקמעות

בינה דף ו' ערה יכרב

חין חיסורה של חם

סום וחץ חיותו תלוי

רש בתורה כל חלב שור

ו : ב מסקנת הגמ' חולין

בפ"ל מהמ"ל חדי:

כרמב"ם שם הריא:

ישי בית מאיד

"ט ט"ד סק"ה) וב"כ

וצ"ע אם מדרסה נ"ב ק מ"ט אנא כל סיכא

ביה שיחמה לולד קלת

מע כוותיה ול"ע:

מחרש"א

נסג"ה) בשר אדם לאכלו מה"ת. ואיסור

ן דאינו נוהג והריטב"א

"פ כתב רנוהג ומ"ם

אדם מותר ועי גליון

ס"ו: (ש"ך סק"ג) בעשה. כרמב"ם

"ג ממ"א כ׳ שהרי מנה

שהוא חוץ מהן לא

ובריטב"א פ' אעפ"י

סעיף ב') הגולד מן

סק"ה) ואין היותו בחיות. עי תוספות

נ״ה סוף ע״א. ועל א ק׳ דלימא שם

ו הפליגי בטריפה חיה

ת יעקב סי׳ א׳ וע״ט גל סוף דברי הט״ז כאן

נאסרת עד שיאדים בני מעי וא״כ הולד

האדים בשרו נגד בני

יער דהא אמרי תמורה "א דולד מאוידא קא

: לואב בנסה דשרי

בבהמה עצמה

היוצא מחטריפה

למו קום

יורה דעה עם כ הלכות בהמה וחיה מהורה מורי זהב נשה אבל לא בלאו כן מפורש שם (ג) בשר אדם כו'. זה דעת הרמצ"ם פ"ב דמ"א והרא"ש כתב בפ' ומיירי הכא בבשר הפורש מן האדם כשהוא חי אבל בשר המת אסור אע"פ דאינו אסור אלא מדרבגן ואם פירש מותר ותימה על הטור וביי אפילו בהנאה דבר תורה לכ"ע וכדלקתן ר"ס שמ"ט: ד. ממאה שלא הביאו מחלוקת זו: (ד) אף על פי שכרוך אחריה. יש מקשים

מבכורה ויפה תירן בדרישה דהתם מדמרחמת על זה ומניקתו והוא תלמוד ערוך לענין בכורה הביאו ב"י כאן ראה חזיר שכרוך אחר רחל נפטרה מן הבכורה ואסור באכילה: טרפה אינה חיה וכיון שאין איסורה של אם אלא מחמת שאינה חיה ועובר זה חי הוא ואין חיותו תלוי בחיות האם ומותר עכ"ל. ומ"כ למהר"ר פיווים ז"ל ח"ל ול"ע אם נדרסה האם ועוד הולד בתוכה אם יזיק טיפת הדריסה לולד עכ"ל:

(א) חיה מהורה חלכה מותר . דלה הסרה תורה הלה חלב הראוי להקרבה משא"כ בחיה: (ב) אם הם מפוצלות. רק"י

ג. אפור לאכלו מן התורה. פי׳ בעשה אבל לא בלאו כן מפורש שם שילדה בו' ושהורה שילדה בו'. הטעם מפורש במשנה שכל היולא מסימן שי"ו דשם מהני מה שמניקתו לענין שתהא אמו פטורה

מן הטמה טמה ומן הטהור טהור וכלל זה אינו אלא למה שאיסורו בלאו אבל לא למה באיסורו אינו אלא בעשה ולכך חלב אדם מותר חש"פ שבשרו חסור וכדלקמן סימן פ״ה ס״ז כ״כ הרב המגיד ובעל קרבן החרן שם: ה. ומחורה שידרה כמין ממאה מותרת. נרפה דדוקה כמין בהמה טמאה אבל ילדה כמין עוף טהור אסור וכמ"ש הט"ו לעיל בה דמות עוף טהור אסור באכילה ואין לחלק דדוקא נמלא בה אסור אבל ילדה מותר דהא בפרק המקשה (דף ס"ח ע"ב) משמע דילדה גרע טפי דקאמר התם אפילו לר"ש דאסור הני מילי היכא דיצא לאויר העולם אבל במעי אמו שרי ע"ש והכי איתא להדיא בתוקפות שם (דף ס"ט ע"ה) ד"ה אלמא א"ר יוחנן כו" ובאשר"י לשם דדמות עוף אפור גם כשנולד וע"ש וטעמה לפי שהינו מתקיים: ו. ואח"ב מצא מין ממא . אפי׳ אין טמא בעדרו חיישיגן שמא בה מעדר החר שספק בשל תורה להחמיר כ"כ ה' המגיד רפ"א מהלכות מאכלות אסוכות והסכימו בו מהרש"ל שם והחחרונים: ז. אע"פ שכרוך אהריה כו'. כתב העט"ו ח"ל ונ"ל דה"ה בטמאה שהניחה מעוברת ולה ראינו שילדה ואני רואים מין טהור כרוך אחריה חיישיגן ב"כ לחומרה שמה זהו שנולד ממנה

פר אברום

ע"ט סעיף א בהג"ה) אדם אסור לאכלו כמ' כי"ה מ"ם וה שנפל תינוק ליורה של ימת שם שמסר בעל י את הדבש משום דבשר אסור מס"ת. ולפ"ד אין לדעת הפוסקי' שמתירין שלה פירש ממנו והינו כדכם רק הטעם. אך אסור מטעם אחר דכיו שם ה"ל בשר המת וקי"ל אסור בהנאה מה"ת י' מע"ע. ובמשנה פ"ב דת כוכבים איתא דע"ע בכל בסוח וח"ב גם מת בכל שחוא ואין דבריו זין דהת דתוקר במשחו מטעם דבר שבמנין. אלה כשנחערב ממשו בעלמה : . סייני כשנתעברה ואה"כ ס. אבל נערפה ואה"כ רה אם מדמן לפעמים

חעוקץ שלח חולך שתי וערב לאיזה צד שיחתבו פטולה שפודהי ילדה שום ולד אותו אלא הערוד (פירוש חמור הבר) י לפיכך המוצא בחמה שפיה ופרסותיה התוכים שהרי אינו יכול לבדוק כהם יכדוק בכשר שתחת כנפי העוקץ אהר שישחשנה אם הולך שתי וערב מהורה והוא שיכיר (ה) הנולד מן המרפה מותר. ערוד (ג) [ד] (או בשר (ד) מדם ג מסור למכלו מן התורה (רץ פרק אעיפ כתב ב"י בשם רשב"מ הטעם שמע"פ ורמבים פיב דמ"א ד"ג והיה וקרבן אהרן פרשת שמיני דף ס"ד ע"ד דלא עלמכו עוכר יכך למנו הוא הכי למכו (משמע בתוס׳ פ׳ אע״פ ורא״ש דבשר אדם אינו אסור מן התורה ועב״ח); סימן י"ג ס"ה דהשוחט הבהמה ומנה ב ד ה ממאה שילדה כמין מהורה אע"ב שיש לה כל סימני מהרה (ס) (כ) אכורה ה ומהורה שילדה כמין ממאה מותרת אף על פי שיש לה כל סימני שומאה י ודוקא שילדתו בפנינו אכל אם הניחה מעוברת ו ואח"כ מצא מין ממא הולך אחריה (ד) ז אף על פי וושכרוך אחריה ויונק אותה אסור שמא מן הממאה נולד ונכרך אחר המהורה: ג (ה) ה וח י הנולד (ג) מן ח המריפה מותר:

ב דין חיה מהורה. ובו ו' סעיפים:

א (א) היה מהורה (א) א חלבה (מ) מותר ודמה (אסור) (ב) ומעון כיסוי והכמים נתנו סימנים מפי השמועה (ג) (כ בקרנותיה (ג) א ב אם הם מפוצלות (פירוש שהרבה פיצולין יוצאין מחם) ב (א) ודאי חיה מהורה היא ואם אינם מפוצלות ג צריך שיהיו כהם שלשה סימנים ניז כרוכות והדורות והרוקות (פירוש כרונות עשויות גלדים כבצלים. הדורות עגולות ולא רחבות. חרוקות שיש בהם חריצים סביבם תכופים ומובלעים זה בזה) : והוא דמיבלעו חירקיהו ואם חסר אחד מאלו השלשה סימנים חלבה אסור: ב מו דבמה דברים אמורים במין שאינו מכירו אבל מו ז' מיני חיה האמורים בתורה אם היה מכיר אחד מהם אפילו לא מצא לו קרנים הלבו מותר ודמו מעון כיסוי:

ואסור עכ"ל ופשוט הוא וכן מוכח להדיא בש"ס פ"ג דבכורות (דף כ"ד ע"א) וע"ש ועיין בסימן ט"ז ס"ק ה' ובסימן שי"ו ס"ב: ח. הגואד מן הפרפה. פי׳ שנתעברה קודם שנטרפה דאל"כ טרפה אינה יולדת א"ינ מיירי בודאי טרפה וכדלעיל סימן נ"ז סי"ח ולקמן ספ"ו ס"ט ואע"ג דבעלמה קי"ל עובר ירך אמו הוא ומה"ט קי"ל בח"מ ר"ס של"ט פרה שהזיקה גובה מולדה לענין טרפות שאני שהדבר תלוי בחיות הבחמה כדקי"ל טרפה אינה חיה ועובר זה חי הוא תוס' פא"ט דף נ"ח ע"א ד"ה והלכתא כו' והרשב"א בחידושיו שם ובת"ה ואע"ג דבילת

טרפה קי"ל בסימן פ"ו שאסור שאני התם שגדל באיסור הכי איתא בש"ס פא"ט שם:
ב א אם הם מפוצאות כרוכות והדורות וחרוקות. עיין פי׳ של דברים אלו בב"י ולפי שאין לנו עתה אלא מה שקבלנו במסורת וכדלקתן ספ"ב גבי סימני העוף קלרתי: ב. ודאי חיה שהורה היא. כלומר כשהיא מעלה גרה ומפרסת פרסה ודאי טהורה היא אבל פשיט"

ביאור הגר"א

[א] הלבה מותר ודמה אבור. מתניי קי"ז א': [ב] ופעון כו'. מתניי בפ"ו: בר"ו: בקרנותיה. ולא בטלפים דלא כפיר"ת שם בתוס' ד"ה אלו כו' אלא כפיר" ריב"ם שם דלפי ר"ת למה לא מפרש בגמ' סימנים דטלפים. ת"ה וש"פ (ע"ב): [ד] (לי כרוכות כו". ויש בהם פי לרש"י ותוס וש"פ וגי אחרות ע"ש ושם (ע"ב): (לי פו' ואם כו'. כרוכות כו'. רש"י פי' בלשון שני דכרוכות הוא עגולות וחדודות שהן חדין אבל בלשון ראשון פי׳ הדורות עגולות וכרוכות שהן עשויות גלדי גלדי וכן פי׳ הרשב״א והר"ן והטור וחרוקות פי' מלאות פגימות וחריצין וכ"כ הטור אכל הרשב"א והר" הדוקות שהגילדין הן מהודקות ואינן מתקלפות והרמב״ם כפי׳ פי׳ בע״א ומפוצלות פירש"י שהרבה פיצולין יוצאין מהן וכן פ" הרמב"ם בפ" אבל ר"ת פ" בתוס" שם ד"ה והר ממבוצלות בב" ור"ל כפופות וכן פ" הרשב"א (ע"כ): [ה] והיא דמיב"ען כ". רמב"ם ומפרש מ"ש והיינו ספיקא כו" דלא כתוס" וש"פ דלא מיבלע דבאמת מיבלע רק שאינו מובלע כבשאר חיות ומספקא להו אי סגי בהאי הבלעה: (ליקוט) והוא כר אבל תוס׳ ות״ה וש״פ כתבו דלא בעינן מיבלע הרקייהו (ע״כ): [ו] בד״א כו׳. מפּר׳ אבל תוסי ותיה ושיים כונם. ז'א בציק שייברי יייקיים בתורה: (ליקום) בד"א כו'. כמשיים פ' אי הני עדי הבאלי מהו כרי מדמתרגמינן תורבלא כרי (עיר): [ז] "ו מיני היה. אע"ג דשם פ' א' אמרינן דתאו שור הבר הוא ומין בהמה הוא כמ"ש בס"ג כרבנן. סמך על הירושלמי (פ"ה דכלאים) שאמר דמאן דמתרגם תורבלא הוא כר' יוסי וכ"ה בתוספתא (פ"א דכלאים) ה' דברים נאמרו בשור הבר אסור משום או"ב ותלבו אסור כו' ר"א זהו תאו האמור בתורה ומותר משום או"ב ותלבו מותר כו' וכן סוגיא דגמ' הנ"ל דלא כרב הונא בר חייא שם דאמר שם ודלמא מינא דתאו כו' ועתוס' שם ד"ה ודלמא כו' ודוחק הוא דל"ל להכנים במחלוקת כיחידאה והל"ל : חיה אחרת ובזה מתורץ מה שמקשין עליו למה פסק כרבנן דסוגיא רגמ׳ הוא כר"י:

באר הימב

למעלה הוא מעלה גרה: (ד) אדם. פי׳ הש"ך דאינו עובר אלא בעשה אבל לא בלאו וכ' עוד ודוקא בבשר הפורש מן האדם כשהוא חי אבל בשר המת אסור אפילו בהנאה ד"ת לכ"ע כדלקמן סימן שמ"ט. וט"ז כתב דדעת הרא"ש דבשר אדם אינו אסור אנה מדרצנו ואם פירש מותר וחימה על הטור וב"י שלה הביאו קאי אטמאה ומ"מ לא סגי בקרנים לחוד דמתני דהתם ר' דוסא היא כמ"ש תוס' בשם ריב״ם בחולין שם ד״ה אלו הן כו׳ ועב״י סי׳ פ׳ וכן דעת הר׳ ריב"ם דלא כר"ה שם: [ד] בשר אדם כו". שנאמר זאת אשר תאכלו ולא אחרת ולא רמב"ם וסמד על ת"כ פ׳ שמיני פ"ד ואין בשר כר׳ משמע מנה רק מיני בהמה וחיה. ל"ת הוא דאין בו ואע"ג דאמר ג"כ חלב אגם בשר וראיה שהרי ברישא אמר ואין חלכ מהלכי שתים טמא משמע רטהור לגמרי וכאן שינה ואמר שאינו בל״ת ובזה מיושב רבגמ׳ פ׳ אע״פ ס׳ א׳ חשיב לדם וחלב ולא חשיב בשר ובת״כ חשיב כשר וחלב ומפיק מב׳ לימודים ובגמ׳ לא אמר רק לימוד א׳ ועוד דבת״כ פ׳ צו פרשה י׳ וברפ״ה דכריתות מביק דם מלעוף ולבחמה אלא דרם וחלב מפיק אפילו מאיסור ומלעוף ולבחמה לא נוסטע אלא שאינו מוזהר בל"ה דלא יאכל דם אבל מאיסור דרצא מן הטמא לא נפיק ולכן יליף בפי אע"פ שניהם מחד קרא כיון דנשמע לחלב ה"ה לדם ובת"כ יליף על הבשר שאינו בל"ה וער"ן: (ליקוט) בשר אדם כו'. ממ"ש בר"פ דם שחיטה למעוטי דם מהלכי שתים כר ול"ק ג"כ משום דכולו היתר אבל הרשב"א כתב בסי שס"ד דמותר מן התורה ואין בו אלא מצות פרוש וראיה הנ"ל רחאו משום דגיד הנשה אסור בו דאיסור גיד בכף תלי רחמנא והרי איבעיא להו (חולין צ"ב ב") בבהמה ולא עגיל בעוף כר אבל כל שיש בו ובמינו ודאי אסור ועיקר מעשה היה באדם ע"ש בארוכה (ע"כ): [ה] הנודד כר'. כהכמים בתמורה ל"א א' ובחולין נ"ח א' וכ"ה הסוגיא בפ"א די"ט ובחולין ע"ה א' השוחט את הטריפה כר': (ליקוט) הנולד כו'. כר' יהושע בתמורה ובחולין נ"ח א' וכ"ה הסוגיא שם ע"ה א' ב' ובפ"ק די"ט ו' א' ועבה"ג ועתוס' דב"ק מ"ז א' ד"ה מ"ט כו' ובסנהדרין פ' ב' ד"ה עובר כו' ובחולין שם ד"ה והלכתא : (ע"ב) כר׳ וס"מ

פתחי תשובה

מים (א) בשר אדם. עי פר״ה ועי נתשר יד הליהו סרי מ״ה ועיי נתשו' הרשנ״ש סר מקיית מיש בוה בארכות: (ב) אשורה. עי במשובת יד אליהו שרי בי שנסתפק אם דינה בעתאה ממש או אמרינן הואיל ויש לה סימני עהרה הרי היא בעהורה אלא שאפורה באשלה וניית אם שמושתה מעהכתה מדיי נכילה וכן לענון חלבה אם היא שעמה מדם איו חלב שלה דכרת נה את חותר לוושה תחובה בחלד שלה יו לחניו אבר ח"ה את